

PLZEŇSKÁ OBCHODNÍ AKADEMIE, s.r.o.

Politických vězňů 5
301 00 Plzeň

Minimální preventivní program pro školní rok 2019/2020

Minimální preventivní program pro školní rok 2019/2020

Obsah:

- Analýza situace
- Téma primární prevence a stručný popis problematiky
- Východiska MPP
- Cíle, kterých chceme dosáhnout
- Činnosti nutné k dosažení cíle
- Skladba aktivit MPP
- Právní normy
- Zdroje a literatura

Analýza situace

Škola se nachází v plzeňské části Bory a pro svou činnost využívá budovu postavenou jako administrativní zázemí výrobního podniku. Pro dané vzdělávací zařízení je to budova sice netypická, ale ve všech ohledech naprosto vyhovující. V lokalitě Plzeň – Bory jsou početně zastoupeny školy základní i střední. Zdroje rizikových forem chování (jako jsou trafiky, obchody s alkoholem, kluby apod.) se v blízkém okolí nacházejí spíše minimálně.

Škola mapuje rodinné prostředí žáků. Především třídní učitelé v tomto ohledu mají ucelený přehled. Zdrojem informací o rodinném prostředí jsou rozhovory s rodiči, které probíhají především při informačních dnech. Tato setkání s rodiči se konají dvakrát ročně a jejich účelem je mimo jiné také komunikace případných problémů a prevence rizikového chování žáků. Dochází také k individuálním schůzkám s rodiči žáků, kteří mají problémy se záškoláctvím nebo vykazují jiné znaky rizikového chování.

Třídní učitelé a výchovný poradce provádějí pohovory nejprve přímo s konkrétními žáky, u kterých nastal problém. Pokud toto výchovné opatření nestačí, jsou telefonicky informováni rodiče. Dalším krokem je potom výzva ze strany školy směrem k rodičům k individuálnímu pohovoru, kde je dohodnut konkrétní postup. Všechny tyto pohovory jsou evidovány pomocí protokolů a je tedy zajištěna zpětná vazba a kontrola plnění dohodnutých podmínek.

Téma primární prevence a stručný popis problematiky

1. Prevence drogových závislostí, alkoholismu a kouření

Ve škole se nenachází extrémní případy drogově závislých žáků, ani žáků závislých na alkoholu. Diskuze o tomto tématu probíhají v hodinách chemie, biologie, občanské výchovy a společenské kultury. Máme informace o jednorázových zkušenostech s drogou nebo alkoholem. Bohužel vysoké procento žáků naší školy kouří.

2. Prevence šikany- posilování a rozvoj mezilidských vztahů – bezpečné klima třídy

Mezi žáky na škole jsme nezaznamenali žádné projevy xenofobie, rasismu ani antisemitismu. Těmto tématům se opět věnuje výuka společenské kultury a občanské výchovy. Mezi žáky naší školy patří i poměrně velká skupina cizinců, konkrétně žáci z Ukrajiny, Bulharska a Vietnamu. Žáci ve třetím a čtvrtém ročníku jsou již naprosto přirozeným způsobem začleněni do českého kolektivu a vzájemná komunikace je bezproblémová. Ve třetím ročníku se žáci také již sžili se svým spolužákem, který má poruchu autistického spektra. Jeho občasně reaktivní výkyvy je nerozrušují, vědí, jak reagovat. Během minulého školního roku probíhala intenzivní spolupráce mezi třídní učitelkou a matkou žáka. V této praxi budeme nadále pokračovat. Ve druhém ročníku jsou žáci ukrajinské národnosti a jejich začlenění proběhlo také velmi úspěšně. U žáků v prvním ročníku se do kolektivu začleňuje žákyně Bulharské národnosti, která již umí poměrně dobře česky, takže u ní tak velký jazykový problém, spíše trochu naráží na jiné socioklturní návyky. S vyrovnáním těchto rozdílů jí jsou nápomocni učitelé během výuky, případně třídní učitelka nebo výchovná poradkyně. Dále je zde jedna vietnamská žákyně, která česky zatím neumí téměř vůbec. Se spolužáky komunikuje v angličtině, což jim nevadí, jsou k ní vstřícní a pomáhají. K celkovému stmelení kolektivu napomohl také adaptační pobyt, který žáci prvního ročníku absolvovali ve dnech 16. a 17. 9. 2019.

Třídní kolektivy jsou různorodé. Tím, že jsme malá škola rodinného typu, máme prostor pro velmi konkrétní pozorování chování jednotlivých žáků se sklonem k rizikovému chování a můžeme ve spolupráci třídní učitel – ředitel školy – metodik prevence velmi účinně a velmi včasné zasáhnout.

3. Prevence rizikového sexuálního chování a závažných virových onemocnění, prevence sexuálního zneužívání a týrání-sexuální výchova

S touto problematikou se žáci seznamují na třídnických hodinách a v hodinách občanské nauky či biologie. K prevenci jsou využívány různé besedy či pořady dle aktuální nabídky. Rizikové sexuální chování na škole nebylo zaznamenáno.

4. Prevence kriminality a delikvence dle pokynů MŠMT, právní odpovědnost

Žáci v rámci hodin občanské nauky a práva navštěvují veřejná zasedání u soudu a v rámci hodin pak provádí rozbor právní odpovědnosti. K prevenci jsou využívány různé besedy dle aktuální nabídky Policie ČR či jiných organizací

5. Prevence záškoláctví

Záškoláctví je dlouhodobým problémem. Každoročně se tímto jevem zabýváme. Problémy s konkrétními projevy rizikového chování u jednotlivých žáků se řeší při třídnických hodinách. Další způsoby řešení vidíme v důsledné kontrole omluvných listů, ve spolupráci s rodiči, individuálních pohovorech i diskusi na třídnických hodinách.

6. Zdravý životní styl, prevence vzniku poruch příjmu potravy, ekologie

Všechna tato témata máme zahrnuta v předmětu občanské nauky, biologie, chemie a tělesné výchovy. Navíc chodíme na různé přednášky či výstavy týkající se této problematiky. Škola také organizuje různé školní akce zaměřené na rozvoj zdravého životního stylu a především vztahu k přírodě a sportu, zejména sportovní dny, školní výlety, adaptační kurzy a případně i lyžařské nebo vodácké kurzy.

7. Prevence virtuálních drog - patologického hráčství a závislosti na počítačových hrách

Extrémní případ závislosti jsme na škole nezaznamenali, ale preventivně upozorňujeme i na toto nebezpečí a nebezpečí kyberšikany. Některým žákům se však již v této oblasti nedaří jejich chování sloučit se školním řádem a dochází do školy pozdě, nebo dokonce vůbec. V těchto případech je vždy ze strany školy vyvoláno jednání s rodiči a hledá se řešení, které by vyhovovalo všem stranám. Částečně se tomuto tématu věnuje výuka informačních technologií. Pedagogičtí

pracovníci také důsledně upozorňují na rizika spojená se sdílením osobních dat na sociálních sítích. Ve školním řádu je ukotven zákaz používání mobilních telefonů při vyučování, čímž je žákům znemožněno pořizovat veškeré nahrávky a nějakým způsobem je pak používat. Také tím je umírněno riziko vzniku závislosti na sociálních sítích nebo na surfování na internetu.

Obecné cíle, kterých chceme dosáhnout ve všech tématech primární prevence

- zajistit odborné vzdělání ŠMP, svých poradců a ostatních pedagogických pracovníků dle pokynů MŠMT
- na pedagogických poradách upřesnit metodické postupy při řešení krizových situací:
 1. jak rozpoznat šikanu,
 2. co dělat při nalezení drog
 3. co dělat, když je žák pod vlivem návykové látky
- spolupracovat a zapojovat se do projektů realizovaných jinými odbornými subjekty
- usilovat o dobré vztahy mezi rodinou a školou
- pořádat pravidelné schůzky s rodiči a zapojit rodiče do aktivit školy

Konkrétní cíle, kterých chceme dosáhnout; ukazatele úspěchu

1. Prevence drogových závislostí, alkoholismu a kouření

Cíle:

- předcházet užívání návykových látek a zdravotním problémům způsobených návykovými látkami
- důsledně vyžadovat dodržování ustanovení zákazu kouření v prostorách školy i v přilehlém okolí
- více osvětově působit a seznamovat žáky s riziky kouření
- aktivizovat žáky k pravidelným sportovním a zájmovým činnostem

Ukazatele úspěchu:

- žáci mají reálný obraz o tom, co způsobují drogy
- žáci znají zdravotní rizika dlouhodobého kouření
- žáci vyhledávají zábavné a sportovní akce
- žáci mají zájem o návštěvy odborníků, mají potřebu diskutovat, ví na koho se obrátit v případě potíží

2. Prevence šikany - posilování a rozbor mezilidských vztahů, prevence projevů xenofobie, rasismu, antisemitismu – bezpečné klima třídy

Cíle:

- upevňovat obecně uznávané hodnoty a postoje a tím předcházet uvedeným projevům
- aktivně se podílet a pomáhat začleňování žáků z jiných zemí do třídních kolektivů, získávat zpětnou vazbu
- vyvracet předsudky a pěstovat úctu k životu a stáří
- šířit objektivní informace o extremistických organizacích

Ukazatele úspěchu:

- žáci samostatně myslí a rozhodují se, otevřeně říkají svůj názor, jsou tolerantní
- žáci mají zájem na tvorbě kolektivu třídy
- žáci se zajímají o jiné kultury a náboženství a ideologie
- jsou ochotni řešit své konflikty se spolužáky

3. Prevence rizikového sexuálního chování a závažných virových onemocnění, prevence sexuálního zneužívání a týrání-sexuální výchova

Cíle:

- předcházet rizikům předčasného sexuálního života, informovat o možnostech antikoncepce
- upozorňovat na právní odpovědnost
- posilovat a upevňovat obecně uznávané hodnoty-rodina, mateřství, láska
- předcházet rizikům sexuálního zneužívání, týrání, znásilnění, sexuální vydírání, pornografie

Ukazatele úspěchu:

- žáci dokáží říci NE a umějí ho i přijmout - asertivní jednání
- žáci k sexu zaujmají zodpovědný postoj, znají rizika i pozitiva
- žáci dávají přednost dlouhodobým vztahům postavených na lásce, partnerství a přátelství

4. Prevence kriminality a delikvence dle pokynu MŠMT, právní odpovědnost**Cíle:**

- předkládat a vysvětlovat modelové situace na osobních zkušenostech, vztahovat chování k normalitě a společenské normě
- zasvětit žáky do základních ustanovení trestního zákona a upevňovat u nich vědomí povinnosti dodržovat obecný řád
- seznamovat žáky s riziky nezodpovědného jednání v postavení řidiče (auto je zbraň); zdůraznit rizika spojená s nezodpovědným chováním v silničním provozu
- předkládat žákům školní řád se všemi jejich právy i povinnostmi a stále je upozorňovat na jeho dodržování, vymezit jejich hranice
- upevňovat základní pravidla a hodnoty společenského chování - práva a povinnosti
- předkládat vhodný vzor společenského chování - vlastní příklad

Ukazatele úspěchu:

- vědomí následků při spáchání přestupku a trestného činu
- vědomí následků při zavinění dopravní nehody
- znalost školního řádu a srozumění s důsledky jeho porušení
- znalost lidských práv a hodnot společenského chování
- eliminace kriminality ve škole

5. Prevence záškoláctví

Cíle:

- snížit počet zameškaných hodin
- posilovat hodnotu vzdělání
- prohlubovat spolupráci s rodinou
- posilovat roli třídního učitele

Ukazatele úspěchu:

- nižší počet neomluvených hodin
- zvýšený zájem žáků o výuku a vzdělání
- pravidelná spolupráce s rodiči

6. Zdravý životní styl – prevence poruch příjmu potravy, ekologie

Cíle:

- klást důraz na znalost životosprávy, duševní hygieny, denního režimu, účinků stresu
- seznámit s různými styly života – vegetariánství, sport, modeling
- předcházet negativním vlivům – reklama, ideál krásy, módní trendy
- informovat o příčinách poruch příjmu potravy, anorexie, bulimie
- debatovat o ekologii, globálních problémech lidstva, o právní pomoci

Ukazatele úspěchu:

- žáci se snaží žít zdravým životním stylem
- umí užívat volný čas
- nenechají se ovlivnit reklamou
- mají dobrý vztah k přírodě a okolí

7. Prevence virtuálních drog – patologické hráčství a závislost na počítačových hrách

Cíle:

- uvědomit žáky o zdravotním, psychickém a sociálním poškození při dlouhodobém hráčství – znečitlivění, ztráta reality, násilí, závislost

- podporovat hry s kladnými stránkami
- měnit on-line aktivity žáků z hráčských na edukativní
- informovat o fenoménu „kyberšikana“, zajistit, aby si každý žák dokázal uhájit svůj kyberprostor, aby se dokázal v internetovém prostředí „pohybovat“ bezpečně

Ukazatele úspěchu:

- znalost následků používání virtuálních drog
- znalost následků přílišné otevřenosti a sdílení informací, fotek, atd.
- využívání vzdělávacích webů
- využívání her s kladným obsahem

Činnosti nutné k dosažení cílů, evaluace

Základem úspěšnosti boje proti všem výše uvedeným negativním jevům je každodenní, systematická práce všech učitelů. Nejde jen o přímé působení učitelů na žáky, ale o celkovou atmosféru školy. Žáci musí vědět, že učitelé mají zájem o jejich problémy, že jsou ochotni jejich starosti společně řešit. Jsou nastavena pravidla, která umožňují žákům bezpečný prostor. S těmito pravidly jsou žáci seznámeni na začátku školního roku. Většina jich je zahrnuta ve školním řádu a dodržování těchto pravidel je tedy obecné a ve všech hodinách stejné. Třídní učitelé si mohou ustanovit individuálně třídní pravidla (odevzdávání omluvenek, diskuze o třídním kolektivu a aktuálních problémech,...). Třídní učitel v průběhu roku monitoruje dění ve třídě a na pravidelných pedagogických radách komunikují všichni učitelé aktuální vývoj v rámci celé školy.

V případě nutnosti řešit aktuální problém je stanoven jednotný postup:

1. Problém se pokusí vyřešit přímo aktéři, tj. učitel a žák (žáci).
2. Problém převezme třídní učitel a dále řeší s žákem (žáky).
3. Pokud plnoletý žák nepodá písemnou žádost o neinformování rodičů, vyvolá se jednání s rodiči, kde už je zastoupeno vedení školy.

Akce, které škola pořádá nad rámec školního vzdělávacího plánu, nemohou být formální a nic neříkající. Akce by měly reflektovat aktuální dění jak přímo v jednotlivých třídních kolektivech, tak i ve společnosti jako celku. Velmi důležitá je také zpětná vazba. Na základě evidence konkrétních akcí je zapotřebí jedenkrát za

pololetí udělat hodnocení a pravdivě zhodnotit jejich výsledný efekt. Tento efekt musí být vyhodnocen jak z hlediska žáků (pomocí zpětnovazebních dotazníků), tak z hlediska učitelů (diskuzí). Na základě takto zhodnocených akcí lze přistoupit k rozhodnutí v akcích pokračovat, popřípadě přistoupit k nápravným řešením.

Pomocným nástrojem je také informační nástěnka. Jsou na ní prezentovány kontakty na poradenská centra. Nástěnka je průběžně doplňována aktuálními informacemi. Studenti dostávají informační materiály a k dispozici mají v knihovně odbornou literaturu. Vše je průběžně aktualizováno.

Skladba aktivit MPP

	Interní prevence	Externí prevence	Plán
Prevence drogových závislostí, alkoholismu a kouření	Biologie, Chemie, TH	Městská policie Plzeň	
Prevence šikany - posilování a rozbor mezilidských vztahů, prevence projevů xenofobie, rasismu, antisemitismu – bezpečné klima třídy	Psychologie, Sociologie, TH	Projekt „To dáš“; Mgr. Petr Sládek; přednášky zaměřené na měkké dovednosti	10/2019
Prevence rizikového sexuálního chování a závažných virových onemocnění, prevence sexuálního zneužívání a týrání	Biologie, Psychologie, Sociologie, TH		
Prevence kriminality a delikvence dle pokynu MŠMT, právní odpovědnost	Občanská výchova, Právo	Bílý kruh bezpečí	12/2019
Prevence záškoláctví	Psychologie, Sociologie, Občanská výchova, TH		
Zdravý životní styl – prevence poruch příjmu potravy, ekologie, doprava	Biologie, Chemie, Tělesná výchova, Psychologie, TH	Městská policie Plzeň	
Prevence virtuálních drog – patologické hráčství a závislost na počítačových hrách	Psychologie, Sociologie, Občanská výchova, Informační technologie, TH		

Právní normy

Školský zákon 561/2004 Sb.

- 562/2004 Sb. Změna některých zákonů v souvislosti s přijetím školského zákona
- Zákon o pedagogických pracovnících 563/2004 Sb.
- Zákon k ochraně před škodami působenými tabákem, alkoholem a návykovými látkami 379/20015 Sb.
- Vyhláška č. 174/2011 Sb., kterou se mění vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných
- Vyhláška 116/2011 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013-2018

Podpůrné dokumenty

Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních č. j. MSMT-21149/2016

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže dokument MŠMT č. j. 21291/2010-28

Příloha č. 1 – Návykové látky – drogy

Příloha č. 2 – Rizikové chování v dopravě

Příloha č. 3 – Poruchy příjmu potravy

Příloha č. 4 – Alkohol

Příloha č. 5 – Syndrom CAN

Příloha č. 6 – Školní šikanování

Příloha č. 7 – Kyberšikana

Příloha č. 8 – Homofobie

Příloha č. 9 – Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus

Příloha č. 10 – Vandalismus

Příloha č. 11 – Záškoláctví

Příloha č. 12 – Krádeže

Příloha č. 13 – Tabák

Metodický pokyn MŠMT k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních č. j. 22294/2013-1

Zdroje a literatura

<http://www.msmt.cz/>. (2010). Získáno 20. srpen 2015, z <http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny?highlightWords=minim%C3%A1ln%C3%AD+preventivn%C3%AD+program>

<http://www.prevence-praha.cz/>. (nedatováno). Získáno 20. srpen 2015, z <http://www.prevence-praha.cz/minimalni-preventivni-program/manual-pro-tvorbu-mpp-zakladni-pojmy?start=7#evaluace>

Zpracovala: Ing. Helena Kotálová

V Plzni dne 28. srpna 2019